

"DRAUGAS"

Published Daily Except Sundays
One Year \$5.00
Six Months \$3.00
AT NEWS-STANDS 2 A COPY
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
2334 S. Oakley Ave. Chicago, Ill.

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

**PIRKITE
LIETUVOS PASKOLOS
BONUS**

Published and distributed under permit (No. 468), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

**KAINA 3 CENTAI
PRICE CENTS**

CHICAGO, ILLINOIS, PENKTADIENIS, SPALIS (OCTOBER) 8 D., 1920 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAL-VOL. V. No. 237

Lenkai Briaujasi per Lietuvą ir vis dar Kaltina Lietuvius

Varšava "Sutinka" Su Etnografiniais Rubežiais

Teks Nugirsti, Kaip Jie Supranta Etnografijos Reikšmę

RUSŲ LENKŲ ARMISTICIJA ĮVYKS PENKTADIENI.

Lenkai ir vėl iškoneivėja Lietuvius.

Ryga, Spal. 7. — Rusų-Lenkų armistacijos tarybos jau kaip ir pasibaigusios. Bet Lietuvy-Lenkų nesutikimai išnaujo ima aršėti.

Čia vakar gautam Lenkų oficialiam pareiškime pasakyta, jog Lenkai smarkiai susirėmę su Lietuvių divizionais šalimis Varėnos, nepertoliausia nuo Vilniaus.

Lenkų pareiškime dar pažymima:

"Patirta, jog Lietuvy karuomenė prieš Lenkus kovoją bendrai su bolševikais."

Tikras Lenkų padukimas. Lietuviai faktais prirodė, jog Lietuvoje nėra bolševikų karuomenės. Tuo tarpu Lenkai briaujasi per Lietuvy teritorijas ant Vilniaus ir kuomet Lietuvy karuomenė juos sustabdo, su ginklais, tuomet jie visa kore sūkia, kad Lietuviai laužą armistaciją.

Gana aišku, jie iškaino padarę plėnų taip elgties. Nes tais šauksmais prisidengė mano užimti vis daugiau Lietuvos teritorijų. Pirmiau Lenkai prieš Lietuvius šaukė ir platino melus iš Varšavos. Šiandie taip daro iš Rygos.

Lenkai ima nelaisvių.

Kontr-atakose prieš Lietuvius upės Mėrečankos linijoje, Lenkų divizionas paėmė nelaisvių ir kulkasvaidžių, sakoma pranešime.

Iš kovos lauko su bolševikais pareiškime pažymima, jog linkon Minsko Lenkų raitarija paėmusi miesteliu Koidanov ir Stankov, už kokių 18 mylių nuo Minsko.

Toliau į pietus Lenkams tekę vienas Rusų šarvuotas traukinis, ir 1,000 nelaisvių.

Volinijos ir Podolijos frontuose padėtis neatsimainiusi, sakoma pareiškime.

Bus patvirtinta armistacija.

Sulig šiandieninių plėnų, kurie dar visgi galutinai neapdirbti, Rusijos su Lenkija armistacija turės būti patvirtinta parašais rytoj. Su armistacija bendrai bus patvirtinti ir svarbiausieji taikos principai.

Sakoma, tas bus padaryta rytoj, įvykus viešajai taikos konferencijos delegatų sesijai. Lenkų delegacijos pirmininkas Dąbski turi pagaminti

LENKŲ TAIKOS SĄLYGOS RUSAMS.

Sąlygos sustatytos iš 11 posmų.

Ryga, Spal. 7. — Jan Dąbski (Dąbski), Lenkų taikos delegacijos pirmininkas, Asociated Press korespondentui pranešė, jog armistacija bus padaryta pasiremiant Lenkų taikos sąlygomis iš vienuolikos posmų. Sako, tas sąlygas Lenkai sustatė čia taikos konferencijoje.

Štai kokios sąlygos, kurias bolševikai sutinka pripažinti: 1. Rusija pripažįsta Lenkijos nepaliekiamybę ir atsisako maištyties į vidujinius Lenkijos reikalus.

2. Rubežiai nustatomi ne sulig istorinės pagiežos dviasios, bet pasiremiant tikroju sujungimu gyvųjų reikalų.

3. Kantraktuotos sutartimi partijos duoda laisvą pasirinkimą visiems sutarties paliesiems žmonėms palikti pilietinius tos ar kitos šalies.

4. Abidvi viešpatijos sutaria leisti liuosai ten ir kitur vystyties kulturai, kalbai ir religijai.

5. Lenkija atsisako nuo visokių karo atlyginimų.

6. Susimainymas karo nelaisviais ir atmokejimas išlaidų už anų užlaikymą.

7. Pasirašius po tais taikos sąlygų principais tuojaus sudaroma maišyta komisija susimainyti civiliais nelaisviais ir užstovais.

8. Savitarpė abelną amnestiją Rusams ir Lenkams piliečiams.

9. Kuoveikias vedamos tarybos su tikslu pagreitinti įvykinti galutiną taiką.

10. Po galutinės taikos patvirtinimo kuoveikias apgalvojama abiejų šalių susisiekimo, prekybos ir ekonominiai reikalai.

11. Nuo Lenkijos atimamos visos Rusų priedermės ir pasižadėjimai, seniau prigulėjusieji kaip daliai Rusijos imperijos.

GYVENTOJAI APLEIDŽIA PETROGRADA.

Londonas, Spal. 7. — Iš Suomijos čia gauta žinių, jog kraustosi gyventojai iš Petrogrado prisiartinant žiemai. Bijosi bado žiemos laikotarpio.

Išsiantieji iš Petrogrado traukiniai prisikimšę. Ligšiol buvusių Rusų sostinė esą apleidę apie 200,000 žmonių.

GUBERNATORIUI DIDESNĖ ALGA.

Kingston, Jamaika, Spal. 7. — Del pabrangusio pragyvimo Anglija vietos gubernatoriui padidino algą. Ateityj gubernatoriui į metus bus mokama algos \$14,375 ir \$2,500 kelionių lėšoms.

RUSIJA BUSIANTI ATSKIRTA NUO LIETUVOS.

TAIP TVIRTINA LENKAI RYGOJE.

RYGA, Spal. 7. — Armistacijos (ne taikos sutarties) rubežius, pravedamas Rusų su Lenkais, Rusiją pilnai atskirs nuo Lietuvos, sako čia Lenkų delegatai taikos konferencijoje.

Tarpe Lietuvos ir Rusijos Lenkams paliks platokas žemės ruožas. Ir tas, sako, yra tikra tiesa.

Armistacijos rubežių linija prasidės Dvinske (Daugpilyje) ir eis tiesiog ant Baranovičių. Iš ten per Lunius ir Sarny ir toliau net ligi Rumunijos rubežių.

Lenkai tvirtina, jog bolševikų delegacijos pirmininkas pilnai sutiks su taja armistacijos rubežių linija.

SUSTABDYTI MUŠIAI?

PARYŽIUS, Spal. 7. — Sulig Havas agentūros, iš Maskvos ir iš Varšavos vakar pranešta, jog Rusų su Lenkais armistacija jau padaryta ir parašais patvirtinta.

ARMISTICIJA ĮVYKS SPALIŲ 8.

VARŠAVA, Spal. 7. — Vakarų kšcioj depešoj iš Rygos sakoma, jog Lenkų su bolševikais mušiai bus pertraukti rytoj sulig padarytos armistacijos.

MAKNO PEREJO BOLŠEVIKŲ PUSEN.

LONDONAS, Spal. 7. — Gen. Wrangel trumpai pasidžiaugė Ukrainų vadu, generolu Makno. Makno su savo karuomene perėjo bolševikų pusen ir atsisuko prieš Wrangelį.

NEŽINOMO ŽMOGAUS LAVONAS.

Iš Calumet upės, ties 95 gat., išimtas nežinomo žmogaus darbininko lavonas. Kišeniuose atrasta 6 doleriai.

LIETUVOS PASKOLOS BONUS

BERLYNE ŽADA SUSTREIKUTI MOKYKLŲ VAIKAI.

Jie ir tėvai priešingi mokyklų viršininkui.

Berlynas, Spal. 7. — Čia viešųjų mokyklų viršininku yra Kurt Loewenstein. Prieš jį pakilę 250,000 vaikų, iankančių mokyklas. Vaikus paremia jų tėvai. Norima pašalinti viršininką. Jei jis neatsisakys iš užimamos vietos, vaikai pakels streiką.

Viršininkas eina prieš religiją

Ligšiol mokyklose mokoma religijos. Bet naujas viršininkas yra sumanęs panaikinti religijos pamokas.

DARBAS DUODAMAS TIK REIKALINGIEMS DARBO.

Kas turi pašalinio pelno, tas paliuosojamas.

Londonas, Spal. 6. — Anglijos didžiulės dirbtuvės ir firmos vadovaujantioju principu pripažino: "Duok darbo tiems asmenims, kurie butinai iš darbo turi pragyventi."

Todel dirbtuvių darbininkams padalinamos blankos, kuriomis visi turi padaryti pareškimus, kaip daug turi metinių įplaukų arba pašalinio pelno. Pareškimai turi būti patvirtinti faktais.

Jei kartais kas išdarbininkų turi bent kokių pašalinių įplaukų ar pelno ir iš to gali pragyventi, tokiai paliuosojamas nuo darbo.

Paliuosuojamos ir moterys darbininkės, kurių vyrai dirba. Šiokia-tokia išimtis padaroma senesniems darbininkams ir ilgus metus vienioj vietoj dirbantiems. Bet jauni darbininkai turi pereiti savo turtingumo padėties kvotimus.

NEDIRBAMI GINKLAI.

Berlynas, Spal. 7. — Žinomose Kruppo įstaigose Essuose, kur visais laikais buvo gaminama karo ginklai, šandie gaminamos rašymui mašinėlės ir visokie žemdirbystės įrankiai.

GAL BUS ĮVESTA MESA ŽENKLIAI.

Paryžius, Spal. 7. — Prancūzijai trūksta mėsos. Sakoma, jog gyventojai gausią mėsaženklus kaip karo metu. Vadinas, bus suvaržytas perdažnus vartojimas mėsos.

KOVA PRIEŠ AUGŠTAS KAINAS.

Londonas, Spal. 7. — Čia ir kitur mobilizuojamos visos galimos, kaip oficialės, taip neoficialės, spēkos pakelti kovą prieš brangenybę, kuri šandie smaigia visus šalies gyventojus.

Gatvekarie pažaista Mrs. Alice Wasilewski. Nelaimė įvyko ant kampo Ashland ave. ir 47 gat.

RUSIJOS "ŽEMČIUGAS" MAŽA RESPUBLIKA.

GRUZIJA TURI DEMOKRATINĘ VALDŽIĄ.

Bet ji aptaisyta bolševikiniais rėmais.

Tiflisas, Gruzija (korespondencija). Šita mažytė Gruzijaijam Kaukaze, buvo įsteijta (Georgijos) respublika, togt pirm poros metų. Ir ją patvirtino talkininkai. Jos gyventojai save priskaito prie seniausiųjų tautų. Kuris iš gyventojų turi nors dešimtį meitelių ir porą ožkų, tasai pasivadines kunigaikščiu.

Gruzija, kuri pirm revoliucijos buvo vadinama Rusijos žemčiugu, yra išreiškusi norą valdyties ir gyventi. savitai. Nes Gruzina neturi nieko bendra su buvusios Rusijos imperijos žmonių religija, kalba, papročiais ir, kas svarbiausia, tautybe.

Kuomet Rusijoje pakilo bolševikų revoliucija, Gruzija tuojaus pasiskelbė nepriklausoma ir nusprendė, kad šalis turi būti socialistinė respublika su komunistiniais rėmais.

Dar nelabai senai Gruzija, smarkiai kariavo su savo kaimyne Armėnija, paskui su Azerbaidžano respublika. Tačiau bolševikai Gruziją su Azerbaidžanu sutaikė, gi Armėnijai davė tokią pamoką, kad pastaroji negreitai panorės iš naujo kariauti su Gruzija.

Taip tatau Gruzija aprimo. Išrinktas šaliai prezidentas ir paskirta valdžia. Kabinetas inaina visokios rūšies ministrų. Bet svarbiausias iš ministrų yra susisiekimų ministris — buvęs kituomet gatvekarų konduktorius.

Visi ministeriai turi labai mažai supratimo apie organizavimą naujos šalies. Tad jie šalies reikalus tvarkyti daugiausia paveda pačiai gamtai.

Susisiekimas patvarkytas.

Gruzijai ligšiol pavyko patvarkyti savo geležinkelius, kurių tečias turi neperdaugusia.

Čia traukiniai nekuomet nesivėluoja. Dažniausia į paskirtas stotis atvažiuoja kelionių valandomis pirmiau, ne kaip suraše rodoma. Ypač traukiniai nekuomet nesivėluoja tuomet, kuomet anais pasitaiko važiuoti kokiam nors svetimšaliui.

Pasažieriniai vagonai gana geri ir tinkami, podraug ir demokratiniai. Vagonuose yra prietaisų miegoti kaip turtingiems, taip vargdieniams. Vagonai paskirstyti į tris rūšis: 1 klesas, 2-oji klesas ir 3-oji klesas. Tarpe jų žymiausias skirtumas tik tas, kad nevienodą kainą reikia mokėti. Važiuoti vagonais 2-osios klesos yra brangiau kaip 3-iosios kl. Gi 1-osios daug brangiau už 2-osios klesos.

Sostinė.

Tiflisas yra Gruzijos sostinė. Tai didokas miestas. Gyventojai, taigi Gruzina, apsitaisę ilgais žiponais žviesaus dažo. Kiekvienas vyras ant šalies prie diržo turi prikabines didelį revolverį, gi priekakyje pakabintą didelį peilį (dunklį). Gruzina iš senų senovės vaikščioja taip apsiginklavę.

Mieste yra operos trobesys. Bet ilgas laikas jis stovi uždarytas. Nes nėra kam lošti operų. Sakoma, žymiausias operetinės uždarytos kalėjimuose už įvairius prasižengimus prieš bolševikinę valdžią.

Šiandie Tiflise yra kur-kas daugiau svetimšalių, kaip kuomet-nors pirmiau.

Gruzijoj yra turtingos mangano rudos kasyklos; turi milžiniškus val-riešutų miškus, daug vilnos ir šilko. Šitos prekės labai reikalaujamos Anglijos, Italijos ir Amerikos firmų. Tų šalių firmų agentai čia visur painiojasi.

Šalies turtai — tautos turtai.

Gruzija yra socialistinė respublika, tad visokios šalies gerybės ir visos šalies turtingumas priklauso visai tautai, visiems gyventojams. Privatiniai žmonės čia nieko nevaldo. Visą valdo ir tvarko valdžia.

Tai išmėginimas praktikoje socialistinio mokslo. Niekas negali pasakyti, kaip ilgai Gruzija tesės su tokia savo tvarka. Bet yra žinoma, kad jei nuo tos valdžios ji turės griuti, tuomet bolševikinė Rusija prie savęs ją priglaus.

Varžytinės.

Šiandie už intaką Gruzijoje labiausia varžosi sovietinė Rusija su Anglija. Anglija Gruzijon yra sudėjusi daugelį pinigų, kurių Gruzina negalės atmokėti, kad tuo tarpu sovietinė Rusija savo rankose turi visą respublikos valdžią ir kontroliuoja visą šalį.

Rusijos bolševikai bile dieną Gruziją galėtų prijungti prie Rusijos, Bet nenori to daryti. Yra svarbių priežasčių. Nes jei nebūtų nepriklausomos Gruzijos, bolševikai neturėtų jokios naudos iš susisiekimo su Juodomis jūremis. Šiandie gi turi naudą. Nes Anglija ir kitos šalys dažnai Gruzijai per Batumo uostą pristato visokių prekių. Tų pristatytų Gruzijai gerybių tenka ir Rusijai. Taigi Rusijos bolševikai iš nepriklausomos Gruzijos turi daug sau naudos.

ORAS.

Chicago ir priemiesčiai. — Gražus oras šandie ir rytoj; kiek šilčiau.

Temperatura vakar augšė 60 1, žemiausia — 54 laipsniai.

PINIGŲ KURSAS.

Svetimų šalių pinigų vertė, mainant nemažiau \$25,000, Spalių 6 buvo tokia sulig Merchants Loan and Trust Co.:

Anglijos sterlingų svarui	\$3.52
Lietuvos 100 auksinų	1.60
Lenkijos 100 markių	.44
Vokietijos 100 markių	1.60
Prancūzijos už \$1.00	14 fr. 78
Italijos už \$1.00	24 l. 95

"DRAUGAS"
Mūsų kasdienis laikraštis nedideliam.
PRENUMERATORIAI KAINA:
CHICAGO IR UŽSIENYJE: \$8.00
Metams 4.00
Fusel Metų 2.00
SUV. VALST. \$6.00
Metams 3.00
Fusel Metų 1.50
Prenumerata mokasi likalo. Laikas skaitosi nuo užrašymo dienos ne nuo Naujų Metų. Norint paimti adresą visada reikia prisijungti prie adresos. Pinigai geriausia atsiųsti išperkanti krasoje ar ekspresu "Money Order" arba įdėdami pinigų į registruotą laišką.

"Draugas" Publishing Co.
2334 S. Oakley Ave. Chicago.

Reikalas Parodyti Save.

Šiuo tarpu Valstybės Departamentas Washington, D. C. daugiau žiuri naminės politikos negu užrubežinės. Dėlto užrubežiniuose dalykuose daro tokių daiktų, kurie daugiau balsų priteikia demokratų partijai busiančiuose rinkimuose, o beveik nežiuri nei tikrojo reikalo, nei savo dar pėnai ar užpėnai garsintų pažadų.

Kadangi Lenkų Amerikoje yra daugiau negu Lietuvių, dėlto pono Colby politika šiandienė yra aiškiai palanki Lenkams, skauda Lietuviams.

Iš to susidaro ir Lietuviams dabar klausimas kaip apseiti? Ar duoti savo balsus demokratams, ar parodyti jiems, kad nei mūsų niekinti nepritinka.

Pono Colby'io apsisėjimas aiškiai parodo, kad norint Amerikos prielankumą gauti Lietuvos Respublikai reikia turėti rankose tą įvėgą, kuri duoda galybės Amerikos piliečiams — būtent balsavimo teisę. Drauge reikia mokėti pasipildyti ta teise. Jei-gu mes duotume savo balsus demokratams šiemet, kuomet jie pavėdė teip aiškiai antilietuvišką politiką, tai visos partijos Amerikoje, žinotų, kad Lietuviai yra tešla. Ji nesipriešina nors jai kiau kurie kabina šaukštais ir ryja.

Priešingai, jei mes atiduosime savo balsus republikonams, tai visos partijos žinos, kad ir Lietuviai gyvi ir kad moka naudotis baisiausiu išrinktiesiems ponams ginklu — balsavimu. Vistiek kuri partija laimės, mes turime tą parodyti.

Kartais gali susidaryti, kad republikonai laimės mažu didžiumu balsų, sakysim 200,000 arba 300,000. Tai reiškia, kad tada Lietuviai balsai nuspręstų rinkimus. Iki šiol daugelis Lietuvii eidavo su demokratais, bet dabar eina su republikonais.

Tiesa mes esame darbininkai, o darbininkų vadas S. Gompers stoja už Cox'ą. Bet darbininkiškoji dalis demokratų ir republikonų platformose mažai kuoni skiriasi, arba ir visai nesiskiria. Jei-gu šiuo žygiu balsuotume už republikonus, darbininkams nepasidarytų blogiau. Jug Wilsonas visai nebando užtarti darbininkų. Abejotina ar Cox'as bus geresnis. Lietuvių teisė reikalai verčia parodyti abejotiniams, ir demokratams ir republikonams, kad mes nesame tešla, dėlto balsuokime už republikonus.

NAUJOS KNYGOS.

Apie Kristaus Sekimą.

Pasauliye yra daug visokių knygų. Pirmąją vietą jų tarpe užima Šventasis Raštas. Jis yra išverstas į beveik visas kalbas ir kiekvienoje tapo atspausdintas didele daugybe kartų. Milijonai jo ekzemplierų yra praplėję visur.

Antrą vietą tarpe knygų užima Tomo a Kempis mažytė knygutė vadinama Apie Kristaus Sekimą. Kitados į Lietuvii kalbą j buvo išvertęs vyskupas Valančius, paskui ją vertė kiti. Pagaliau lietuviškai ją išvertė kun. Jurgis Baltrušaitis. Labai gaila, kad mirtis per greitai pagriebė tą garbų ir darbštų jauną vyrą. Jo verstas Lietuvii kalbon Kristaus Sekimas buvo atspausdintas Vilniuje, o dabar naujai išėjo Chicagoje. Šitą leidimą buvo bebaigęs ruošti a. a. kun. Antanas Staniukynas. Jam mirus Gruodijje 1918 m. leidimas susitrukdė bemažko du metu.

Užtat išėjo gera ir graži knygutė. Ji atspausa ant plonų poperos, vadinamos Bible Paper, kad knygėlė būtų nestora. Ją galima lengvai nešioti kišenėje ir nejusti, nors yra 384 puslapiai.

Visas leidimas tapo trejaip apdarytas. Pigesnieji apdarai yra dviejų rūšių, bet vienokio brangumo (\$1.20). Brangesnieji apdarai yra juodos gražus kailis, arba šagrenas, ir auksuoti kraštai. Ant luobelii viršaus artistiškomis auksu raidėmis yra atspausstas knygos vardas viršuje ir Kristaus monogramas apačioje. Tie apdarai ateina \$1.80.

Šito vertimo lietuviškoji kalba yra grynai ir lengvai suprantama. Joje nėra keistų ir retų suderinimų, kokius mėgsta vartoti naujieji raštininkai. Nors tai tinka gramatikai, bet netinka skaitančiam. Tokių painumų a. a. kun. J. Baltrušaitis saugojosi.

Pats Tomas a Kempis minėdamas savo veikale šv. Rašto žodžius nebuvo pridėjęs parodymo iš kur jie imti. Kun. Baltrušaitis vertime tie parodymai pridėti puslapių apačioje. Tomas a Kempis yra minėjęs ir šiaip raštininkų. Baltrušaitis parodė iš kur yra imti ir jų žodžiai. Taip ant 35 p. kun. Baltrušaitis parodo, jog neminėto raštininko žodžiai, atkartotieji pirmoje knygoje tryliktame perskyrimo 5 posme, yra imti iš Ovidijaus pirmosios knygos. Tuos Ovidijaus žodžius vertė jas padeda lotyniškai puslapio apačioje. Tokių paaiškinimų yra ir daugiau.

Tikimės, kad ta naujoji senos, bet neapsakomai gero knygos laida patiks ir skaitytojams.

RED. ATSAKYMAI.

P-nui F. J. Bagočiui, Am. Liet. Prekybos ir Pramones Pirmininkui So. Boston, Mass. Tarnistos pakvietimą pributi į Tarybos rengiamąjį posėdį New-Yorke 6 Spalio, gavome Chicagoje 6 Spalio. Labai ačiū!

A. R. KRYŽIAUS SVEIKATOS NURODYMAI.

Žmonėms, nes draugiškumas kožnam reikalingas. Netikėtai patentuotams vaistams.

PIRKITE LIETUVOS VALSTYBĖS BONŲ.

Asmuo ir Nuosavybė.

Ivairios pažiūros.

Vokiečių mokslininkas H. Arens veikale Naturrecht (Gamtos teisė) 1871 m. rašė, kad be nuosavybės žmogaus asmuo nėra pilnas nei visiškai išsiplėtojęs. Nuo jo pažiūrų mažu kuoni skyrėsi nuomonės Bluntschli'o, Stahle's ir kitų.

J. Locke, A. Smith, Ricardo ir kiti nuosavybę sujungia veikiau su darbu negu su asmenim. Jie sako visokią naudą gamina žmogaus darbas, todėl darbo padaras turi priklausyti žmogui. Iš to socialistai išveda, kad darbu įgytasis daiktas turi priklausyti darbininkui. Bet socialistai nemėgsta savo protavimus vesti prie atskirų žmonių nuosavybės. Jie stovi labiau už viešą nuosavybę.

Buvo asmenų sakiusių ir rašiusių, kad visos nuosavybės šaltinis yra valstybės įstatai. Anglų filosofas Hobbes, prancūzų teisininkas Montesquien, Vokiečiai Trendelenburg ir Wagner mintijo, kad visa asmenų nuosavybė yra iš Valstybės įstatų.

Emanuelis Kantas spėja, kad nuosavybės buvo pirma negu atsirado valstybė, bet valstybė padaro, kad nuosavybė tampa aiškia ir stipria teise.

Olandas Hugo Grotius rašė, kad asmenų nuosavybės teisė yra kilusi iš pirmuolausios žmonių sutarties. Ta sutartis, sako, įvykusi tuomet, kada žmonės pradėjo rengti pirmasias visuomenės organizacijas. Ta sutartis, sako, esant visokios visuomeninės tvarkos pamatas.

Popežius Leonas Tryliktasis enciklikoje Rerum Novarum sako, kad asmens nuosavybė esant įgimta žmogaus teise, bet neaiškina giliau, kaip susisieikia gamta, asmuo ir nuosavybė.

Nepersenai miręs Amerikos filosofas W. James sakydavo, kad visa ta yra tiesa, kas yra naudinga. Sūgis jo būtų išsėję, kad asmeninė nuosavybė yra tiesa, nes ji yra naudinga.

Kas norėtų mokslią papeikti, tas lengviau galėtų tą padaryti pažymėjęs, jog apie tokių aiškių dalykų kaip nuosavybė didieji mokslininkai sustabdyti daugiau negu septynias pažiūras ir niekaip nesuėina į vieną tiesą.

Mokslininkams neturint vieną aiškų ir stiprų atsakymo klausimui, kuoni nuosavybė renjasi, socialistai lengvai gali tvirtinti, buk nuosavybė niekuoni nesiremia ir nėra reikalinga. Kai kurie mokslininkai rašė, kad senoji Romos teisė težihojo tik vieną nuosavybės šaltinį, būtent pirmutinį pasisavinimą. Kol vanduo ežere, tol nėra nuosavybės ant jo. Kada ji kas nors pasisėmia, tada jis tampa nuosavybe. Šita mokslininkų kalba dar labiau sustiprina socialistus. Jeigu visa nuosavybė yra tik iš pasisavinimo, tai menka tegali būti jos teisė.

Žmogus turi nuosavybės teisę. Žmogus turi daugiau teisių negu gali kam nors rodytis. Pirmiausia yra gyvybės teisė. Žmogūdytė yra didžiausia teisė. Ji ne ką daugiau daro, tik atima iš žmogaus jo gyvybę, kurią jis turėjo teisę ir priedermę pasilaikyti.

Iš gyvybės teisės išeina kudičio teisė naudotis oru ir vieta ant žemės. Jei užaugęs žmogus uždeda kudičiui ant burnutės ranką, tai tas žmogus tam kudičiui tik neprileidžia orą. Bet tas oro neprileidimas yra didžiausias kudičio teisės sulaužymas. Kudičis turi teisę naudotis oru. Iš gyvybės teisės išeina teisė naudotis gyvenbei reikalingais daigtais. Tat yra taip aišku, jog tuščia būtų ginčytis apie tai.

Žmogaus teisė naudotis gyvenbei reikalingais daigtais yra gana didelė. Kudičis turi teisės naudotis vienu turtu ir patarnavimu tėvų delto, kad tat visa yra reikalinga kudičio gyvenbei. Kudičis turi pilną teisę ant pieno motinos krutysė. Paugėjęs jis turi teisę ant tos savo tėvų nuosavybės, kuri sudaro jam būtina reikalingą maistą ir apvilka. Ar žmogus užtroškina kudičį neprileisdamas oro, ar numarina badu neduodamas valgio, ar šaldyte sušaldo neduodamas šilumos vis vienokia yra žmogūdytė. Visose tose žmogūdytės rūšyse yra bendras daiktas nedavimas kudičiui pasinaudoti jo gyvenbei reikalingais daigtais. (Daugiau bus)

UŽ TĖVYNĖS LAISVĘ.

Dang kraujo mūsų broliai praliejo, kiti ir gyvybę paaukojo, kad tik Lietuva būtų laisva ir nepriklausoma. Mes, Lietuviai Amerikiečiai, irgi prisidėjome kiek galėdami prie išgavimo Lietuvai laisvės, su aukomis per Tautos Fondą ir L. R. K. R. Dr-ją. Bet kova už laisvę da neužbaigta. Lenkai besiočiai išskėtė našus puola Lietuvos ir taip suvargintą kuną da labiau draskyti! It ta hijena, ištroškusi žmogaus kraujo, drasko Lietuvio namelį, atima paskutinį duonos kasnį, žmonėms baudžianvą neša.

Ar-gi mes Lietuviai pasiliksime vien žiurintieji istolo į mūsų brolių kančias?! Ne, šimtą kartų ne! Mes desime aukas, skirsime dalį savo uždarbio kas mėnuo, aukosime kad ir paskutinį skatiką, bet nusiusiems Lenkams vergauti neisime. Nors Tautos Fondas netoli pusę milijono dolierių Lietuvos reikalams paklojo ir nors šmet T. Fondo Seimas buvo nutaręs daryti vaju Lietuvos kultūros reikalams, bet, išgirdęs Tėvynės šaukianti pagelbos balsą, viską atidejo į šalį ir atmainė savo nutarimą. Vietoje rinkti aukas kultūros reikalams, rinksiame tėvynės laisvės gynimui.

Tai-gi, broliai ir sesutės, darban! Tautos Fondo skyriai šaukite susirinkimus, darykite plenus, kaip bet geriausia kuodangiau aukų tėvynės laisvės reikalams surinkti.

Kur galima, ypač mažesnėse kolonijose, but labai naudinga pereiti per stubas porai rinkėjų, kad pritrauktų kiekvieną dirbantį Lietuvii bei Lietuvaite, kad skirtų savo uždarbio dalį Lietuvos Laisvės reikalams. Žinokime, kol bent vienas Lenkų kareivis bus ant mūsų žemės, negalime nurimti, negalime rankas sudėję sėdėti.

Tai-gi darban už Tėvynės Laisvę.

K. J. Krupinskas, T. F. Sekret.
222 South 9th Street,
Brooklyn, New York.

P. GABRYS IR LIETUVOS VALDŽIA.

(Tęsa.)

Kas del augščiausios Lietuvos Tarybos Šveicarijoje, tai jos nebuvo ir nesą ir jė Gabrys viens tesudaras. Seka parašai: Smetona, Prezidentas Liet. Valstybės Tarybos, Yčas ir Purickis, Valstybės Tarybos nariai.

Negana to, p. Voldemaras apsilankęs visose Alijantų ambasados Berne, "persistatė" Lietuvos ministerių pirmininku ir ministerių užsienių dalykų, įdavė raštą nusiskundžiantį ant Vokiečių ir parašantį pripažinti Lietuvos neprigulmybę; prie progos pasakė, kad aš neturiu jokių igaliojimų atstovauti Lietuvai, kad esąs germanofilas ir kad manim "Lietuva" nepasitiktin. (Visam šitam turiu dokumentalius prirodymus).

Galima įsivaizdinti, koki tai įspudį padarė diplomatinėse ir politiskose sferose Berne. Ant rytojaus keli diplomatai telefonuoja man klausdami, kas atsitiko ir kviečia atvykt pasikalbėti.

Man dirbusiam per eilę metų Lietuvos vardo pakėlimui, jai užtarytojų suradimui, nusitačius stiprius ryšius su tarptautine diplomatija, begalo buvo liudna ir skaudu matant griaužant ilgų metų mano darbą, žėminant mūsų tautos vardą velkant svetimų tarpan mūsų vidujinius ginčus.

Čia aš turiu pridurti, kad ne aš vienas buvau giliai pasipiktinęs taip netaktingu Smetonos, Yčo, Voldemaro ir Purickio pasielgimu. Visi Šveicarijos Lietuviai papeikė šį didelį neteisėną brutalų ir kenksmingą mūsų tautai aktą. Valstybės Tarybos narių, kurie išnaudojo savo asmeninio keršto patenkinimui oficialę poziciją įstaigos, prie kurios įkurimo ir sustiprinimo aš pats tiek buvau pasidarbavęs. Melagingumas visų Smetonos, Yčo ir Purickio tvirtinimų punktus už punkto tapo atremtas straipsnių "Bund'e" 2-XI-1918 m., tiesa, labai švelnų, bet rimto kategorij formoj; po straipsniu pasirašė kun. Dr. Bartuška ir Pakė.

P. GABRYS IR LIETUVOS VALDŽIA.

(Tęsa.)

tas. Pasirodė viešai, kad mūsų Valstybės nariai yra melagiai.

Stai jisai. Žinoma, tas viskas nestiprino mūsų pozicijos užsienij. Mūsų priešai Lenkai ir Rusai delnus sau trynė iš džiaugsmo, matydami mūsų tauties už plaukų. Liudna ir skaudu! Bet ne mano tame kaltė. Aš syki neteisėnai užpultas turėjan ginties, ar kitų buti ginamas.

Maža to, viršminėti L. Tarybos atstovai, sugrįžę Lietuvon, viešam Tarybos posėdyje melagingai perstatė visus dalykus ir nustatė visą Tarybą prieš mane. (Man vis tai vėliau tapo pranešta pačių Tarybos narių). Negana to, Smetona ir Ko norėdamas sugadinti mano gerą vardą viešojoje Lietuvos opinijoje tą pat straipsnį, ką tilpo "Bund'e", paskelbė ir "Lietuvos Aido", bet kuomet aš pasiunčiau atitaisyką, tai Smetona, kaipo reaktorius "L. Aido", atsikė jį patalpinti.

Šia tau ir teisybė! Sumaišo tave su dumbliu ir uždaro tau burną, kad nei pasiteisint negalėtum.

Visas šitas didelį neteisėną atsinešimas prie manęs Smetonos ir artimausio jo draugų ir patarėjų Voldemaro ir Yčo klydo iš to, kad aš nepritariu jų avanturui su Urachu, priešingas buvau jų siaurai žiūbai ir ypatiskai politikai ir ypač, kad aš tvirtinau, kad Taryba, kaipo karo padaras, kaipo erzacas turi atsistatydinti, pranykti su karu, o savo vietą užleisti pilnateisiam Lietuvos šeimnininkui-Steigiamajam Seimui.

Aš drįstu ir po šiai dienai manyti, kad aš neklaidau. Ypač man dar labiau paaiškėjo tai, kuomet aš nuvykau Paryžiu Gruodžio mėn. pabaigoj, 1918 m., prašyti Alijantų pagelbos prieš bolševikus ir prašyti Lietuvos neprigulmybės pripažinimo. Pirmutinis Prancūzų ir Anglų ir Amerikos diplomatų klausimas buvo, ar Lietuvii tauta apsisprendė, ar tarė savo žodį, kad nori buti neprigulminga.

(Daugiau Bus.)

SWEDISH AMERICAN LINE

24 State Street New York City

Greitais Pasazieriniais Patarnavimas iš New Yorko per Gothenburg į

S. S. Drottningholm išplaukia Spalio 7
S. S. Stockholm išplaukia Spalio 28

Trečia klasė į Liepoją \$145 ir \$5 karės taxy. Trečios klasios pasazieriai yra talpinami puikiose kambaruose po 2-4 žmones.

Norint tikėtis ar informacijos apie pasportus susižinokite su vietiniais agentais.

PRANEŠIMAS

West Pullman'o Lietuviams

Šiuomi pranešu West Pullmano Lietuviams, kad aš atpirkau didelę ir gerai įrengtą aptieką nuo R. F. Bogue po numeriu 523 W. 120th St. Tai-gi meldžiu savo tautiečių atsilankyti pas mane su receptais ir su vaistų reikalais, o aš užtikrinu malonų ir teisingą patarnavimą. Prie šios aptiekos yra pašto stotis, American Express Co. agentura ir geriausia įrengta soda fountain.

A. KARTANAS, Aptiekorius
523 West 120 Street
W. Pullman, Ill.

Imok Gerą Amatą. Uždirbk \$35 iki \$75 Savaitėj

Buk kirpėju. Kirpėjai visur reikalingi. Geriausias amatas, mes mokiname į keletą savaičių, prityrimas duoda mas mokinantis. Vietos atdaros. Specialūs Kriaucy-stės Skyrius, moklas užganėdina visus.
MASTER SCHOOL
190 N. State St.
Kampas Lake St. ant 4-ty lubų.

DR. CHARLES SEGAL
Perkėlė savo ofisą po pum.
4729 So. Ashland Avenue
Specialistas
DŽIOVU, MOTERŲ IR VYRŲ LIGŲ
Valandos nuo 10 iki 12 ryto; nuo 2 iki 5 po pietų; nuo 7 iki 8:30 vakare. Nedėliomis 10 iki 1.
Telefonas Drexel 2660

DR. C. M. GLASER
Praktikuoja 29 metal
Ofisas 3149 So. Morgan St.
Kertė 32-ro St., Chicago, Ill.
SPECIALISTAS
Moteriškų, Vyriskų, talpi chro-niškų ligų.
OFISO VALANDOS: Nuo 10 ryto iki 3 po pietų, nuo 5 iki 8 valandą vakare.
Nedėliomis nuo 9 iki 2 po piet.
Telefonas Yards 457

DR. S. NAIKELIS
LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisai ir gyvenimo vieta
3252 South Halsted Street
Ant vienos Vidurinės State Bank
Valandos nuo 10 iki 12 ryto; nuo 2 iki 4 po pietų; nuo 7 iki 9 vak.
Nedėliomis nuo 10 iki 2.
Telefonas Yards 2544

Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Serėdomis nuo 4 lig 9 vakare
4712 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-los Gatvės

Dr. A. L. Yuška
1900 S. Halsted Str.
Tel. Canal 2148
Valandos: 10 ryto iki 8 vakare
Gyvenimas
2811 W. 63rd St.
Tel. Prospect 2466.

Dr. P. P. ZALLYS
Lietuvis Dentistas
10801 So. Michigan Avenue
Kosminas Ill.
VALANDOS: 9 ryto iki 9 vakare.
Tel. Pullman 245 ir 3180.

DR. C. KASPUTIS
DENTISTAS
3331 South Halsted Street
Valandos: 9-12 A. M.
1-5; 7-8 P. M.

Dr. I. E. MAKARAS
Lietuvys Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 10900 So. Michigan Ave.
Val. 10 iki 12 ryto; 2 iki 4 po piet. 9:30 iki 8:30 vakare.
Residencija: 10558 Perry Ave.
Tel. Pullman 842

S. D. LACHAWICZ
LIETUVIS GRABORUS
Patarnauja šildytuvus šildytuvus. Bet koki maldus atliksite, o mado darbu busite užganėdinti.
3214 W. 29rd Pl. Chicago, Ill.
Tel. Canal 2109

A. PETRATIS & S. FABRONAS
A. PETRATIS & CO.
Mortgage Bank
REAL ESTATE-INSURANCE
European American Bureau
Šiuolaikis Pinigas, Parduoda
Lietuviams
NOTARIUS
809 W. 25th St., Chicago, Ill.
Telefonas Drexel 411

Penktadienis, Spalis 8, 1920

THOMPSON

Rugsėjo Lietuvos kniką L. naudai. V tik galėde patraukti Thompson vinybę ir jannuolių, aukoja ve. Piki \$223.00, k vos Misijs tuvos Stei perduotų nei.

Geistina nijos pase Ne pro kad mūs k bet vis-gi pinigų. Je delės kolo skaitytum Tada mūs dama gau rama, da tėvynės pr Vasiems, lankė tan širdingą a Visuoti

SEKMA

Antano p susirinko 4 val. po 1 čio iš Kau Jis gražiai kiek vargi miestuose čiai. Cier sėsi ir ga vos našla \$181.72. tilps vėliau Panašus ir kitose bet niekur aukų. Sve mes nesist nome, kad lenkia kitu pagelbą.

WES

Jau buv kad mūs Labdaring Sv. Antanė gi sekmadi pobažnytin suauktas atidarė k malda. Vis valdybos. I p. A. Stan ninku — rašt. — p-l rašt. — p. J. K. Užėmus vo skaitom

LIET

Vilniuj Liepoju kogrebi TURA nigus L

Pinigus jing ba

747 BR

LIETUVIAI AMERIKOJE.

THOMPSONVILLE, CONN.

Rugsėjo 19 d. mūsų kolonijos lietuviai surengė visuotiną rinkimą Lietuvos karuomenės naudai. Visi išvieno veikė kiek tik galėdami, kad tik daugiau patrauktų publikos. Garbė Thompsonviliečiams už tokią vienybę ir gražų darbą naudai jaunūliui, kurie gyvastis aukoja už Lietuvos laisvę. Piknikas davė pelno \$223.00, kuris pasiūsta Lietuvos Misijai, kad pasiųstų Lietuvos Steig. Seimui, o Seimas perduotų Lietuvos karuomenėi.

Geistina, kad ir kitos kolonijos pasektų šitą pavyzdį. Ne pro šalį bus paminėti, kad mūsų kolon. yra visai maža, bet visgi pusėtinai surinko pinigų. Jei taip sukrustų didelės kolonijos, tai ne šimtais skaitytume, bet tūkstančiais. Tada mūsų karuomenė, matydama gausią amerikiečių paramą, da narsiaus kovotų su tėvynės priešais.

Visiems, kurie veikė ir atsilankė tan piknikan, tariame širdingą ačiū.

Visuotino pikniko rengėjai.

CICERO, ILL.

Sekmadienį, 3 Spalio, Šv. Antano parapijos šventinėje susirinko Ciceriečiai lietuviai 4 val. po pietų išklauyti šventę iš Kauno p. J. Šeškausko. Jis gražiai ir ilgai išpasakojo, kiek vargo kenčia Lietuvos miestuose darbininkų vaikučiai. Ciceriečiai įdomiai klausėsi ir gausiai sušėpė Lietuvos našlaičius. Jie sumetė \$181.72. Smulki apyskaita tilps vėliaus.

Panašūs rinkimai yra buvę ir kitose Chicagos kolonijose, bet niekur nebuvo taip gausių aukų. Svečias stebėjosi, bet mes nesistebime, nes senai žinome, kad Ciceriečiai vis pralenkia kitus tiekdamį Lietuvai pagalbą.

WESTVILLE, ILL.

Jau buvo "Drange" rašyta, kad mūsų kolonijoje susitvėrė Labdaringosios Sąjungos, po Šv. Antano globa, kuopa. Tai gi sekmadienį, Rugsėjo 26 d., pabažnytinėje šventinėje buvo sušauktas susirinkimas, kurį atidarė kun. L. Brigmanas malda. Visų pirma ėjo rinkimas valdybos. Pirmininku išrinktas p. A. Stanšauskas, vice pirmininku — p. Jurgutis, nut. rašt. — p. A. Jurgutaitė, fin. rašt. — p. A. Miklavas ir ižd. p. J. Karpavičius.

Užėmus valdybai vietą, buvo skaitomi laišškai iš Labda-

ringosios Sąjungos Centro su linkėjimais geriausių pasekmių mūsų kuopai.

Narių susirinkime buvo apie 40. Visi užsimokėjo mėnesines mokestis. Kun. L. Brigmanas susyk įmokėjo 5 dol. Kitame susirinkime tikimės sulaukti dar kitą 40 narių.

Kuopos valdybą inėjo veikėlys asmenys. Tikimės, kad ji uoliai darbuosis Lab. Sąj. naudai.

Sąjungietis.

AURORA, ILL.

Teko man būti Aproroj ir kaip tik tuo laiku, kada pirmą sykį man girdžiami kokie ten "Biblijos studentai" sakė prakalbas, aiškindami "Dievo karalystę". Bučia gal nei negirdėjęs tų "išminčių" prakalbų, bet einu gatve ir girdžiu name truksmą. Klausiu čia pat stovinčio žmogaus, kas ten per truksmas. "Prakalbos", atsako žmogelis. Norėdamas sužinoti, kokios ten prakalbos, einu vidun. Viduje sužinojau, kad tai prakalbos kokių tai "Biblijos studentų". Jie sakė, kad pasaulio pabaiga jau turėjo būti 1914 metais, bet viską sugadino nelemtas karas. Gi dabar sakė artinasi socialistų karalystė ant žemės. Kada ji ateis, tai žmonės nemirs, bet gyvens ir gyvens. Seniai at jaunės, jaunieji neis senin ir t. t. Kalbėjo ir apie kokias ten "dušias", kurios sveria 205 svarus. Vienu žodžiu, kalbėtojas pliauskė kas tik jam ant seilės užėjo.

Mulkina mūsų žmones nezafezninkai, mulkina socialistai, visokie "darbininkų užtarėjai". Atsiranda dar ir kokių ten "Biblijos studentų", kurie, tingėdami gal dirbti, važinėja po tokius kampelius ir pasakvoja žmonėms nebutus daiktus.

Auroriečiai, pasikvieskit jus kalbėtoją, kuris papasakotų apie tėvynę, praneštų, kas dabar dedasi Lietuvos padangėje.

Tą laiką, kurį praleidžiate klausydamiesi kokių ten nesąmonių, sunaudokit geresniems, prakilnesniams tikslams. Lietuvos kareiviai gyvastis aukoja gindami tėvynės rubežius. Pirkit bonų, aukokit Tautos Fondan, L. R. Kryžini. Nes toks darbas mūsų tėvynei yra tikru išganymu.

Kelias Juas Truskavietis.

DETROIT, MICH.

Rugsėjo 27 d. vietinis Tautos Fondo skyrius laikė susirinkimą. Išrinkta valdyba, kurion inėjo: pirm. pnia Perminienė, rašt. D. Gustaitė, an-

tru rašt. A. Sačikas, ižd. tas pats. Po to išrinkta keletas narių, kurie pasižadėjo eiti per Lietuvį namus renkant pinigų-aukus nuo tų, kurie pasižadėjo mokėti nuosimčius nuo savo uždario. Pirmutinis padarė pradžią p. J. Jankunas. Jis paklojo 3 dol.

Nutarta Spalio 10 d., t. y. sekmadienį, surengti prakalbą pabažnytinėje šventinėje.

Todėl detroitiečiai, kas mylite tėvynę, kviečiami ateiti tą dieną šventinėn, nes išgirsite daug svarbių žinių iš mūsų tėvynės, Lietuvos.

Rep.

WORCESTER, MASS.

Rugs. 27 d. buvo L. R. Kr. Rem. sk. nepaprastas susirinkimas. Pirm. gerb. kun. L. Kavaliauskas paaiškino, kad ponas A. Purvinas, kuris praėitą pavasarį iš Worcesterio išvažiavo į Lietuvą, dabar atsišaukė iš Lietuvos karuomenės prašydamas Worcesterio L. R. Kr. Rem. sk. priimti siųstus drabužius. Gerai apsvaustę visi vienbalsiai nutarė siųsti tiesiai jo vardu, o jis, kaip mūsų visų gerai žinomas geras ir teisingas žmogus, teisingai išdalinęs savo pulko kareiviams, kuriems bus didesnis reikalas. Nutarė pasiųsti sveterių ir pančiukų. Kadangi mūsų sk. neperdaugiausią jų turi, tai manome, kad nepažarysime skriaudos centrui, nes centras vis tiek negali greitai pasiųsti.

Toliaus nutarė rinkti senus kareivių drabužius iš tų, kurie tarnavo Suvalkų kareivinėje ir turi parsinešę uniformas, kad būtų surinkta ir pasiųsta į Lietuvą.

Tai gi dabar yra prašomi visi Worcesterio buvusieji kareiviai, kurie turi tuos drabužius ir nori juos paaukoti Lietuvos kareiviams, atnešti į Vyčių namą.

Toliaus išdiniškas pranešė, kad nuo krutamųjų paveikslų gryo pelno liko \$90.00. Bet kad pusė yra skiriama pontui Navikui, kuris tuos paveikslus rodė, tai R. Kr. liko \$45.00. Nutarė dar \$5.00 jam pridėti.

Koresp.

Red. prierasas. Tvarkos nebus, jei skyriai nepaisys centro.

PLAUČIŲ UŽDEGIMAS.

Umai susirgus, kada jaučiasi šaltis, tada tuoj karštis uždega, burna parausta, kvėpuoti sunku, krutinėje skausmas tai jau tikras plaučių uždegimo ligos ženklas. Kadangi ta yra labai pavojinga liga, tai tuoj turi kreiptis gydytojo pagalbos. Plaučių uždegimu sergantis pradeda daug seilioti tįstanciomis ir raudonomis seilėmis, (mašytomis su kraujais). Labai sunku kvėpuoti ir jeigu negali gulėti ramiai, tad patartina priegalviais (padus-komis) apkamšius pavelti ligonini sėdėti. Kartais jis klejoja, tad reikia prižiūrėti, kad nelaimė neatsitiktų.

Karštis paprastai mainosi, gal ir didinasi iki 7 ar 9 dienai (vadinama krizi) ir jeigu ligonis pergyvena šį krizį, tai pavojaus jau nėra ir tuoj matosi grynimas sveikaton.

Žmogui susirgusiam plaučių uždegimu reikia tuoj gulti ramiam vėdingam kambaryje, kur nėra jokių nereikalingų užda-galų, nes juose ligos gemalai galėtų užsilaikyti ir reikia kreiptis gydytojo pagalbos. Seilės ir t. t. turi būti po už-

dangalų laikomos ir tuoj su-deginamos.

Kadangi ši liga taip pavojinga ir limpanti, tai ligonio prižiūrėtojas privalo hebunant kambarį devėti aprėdą, kurį galėtų lengvai nusimesti eidamas iš to kamb. prie šeimynos. Kiekvieno žygiu jie turi būtina nusiplauti rankas. Indai ir prietaisai ligonini privalo būti atskiri ir plaujami atskirai.

LAISKAS Į REDAKCIJĄ.

Gerb. "Draugo" Redakcija.— Teatro draugija Aidas, Rugsėjo 12 dieną, 1920 m., laikydama mėnesinį susirinkimą nutarė išreikšti širdingą padėką už patalpintą trumpą draugijos darbų aprašymą arba biografiją, už ką Aido draugija pasižada visuomet "Draugą" paremti.

Todėl gi dar kartą, vardan Aido draugų, tariame širdingą ačiū.

Su Pagarba

J. Barkauskas, pirm.,
Marcelė Varduniūtė, rašt.

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

REIKALINGI

2 pirmos klesos pardavėjai, kurie yra apsižinę su grošmės bizniu. Turi kalbėti lietuviškai.

Atsišaukite,

Wm. H. NICKOLS & CO.

916 Hearst Bldg.

REIKALINGI.

Vyrai del plieninės warehouse. Pastovus darbas. Gera mokestis ant naktų.

Joseph T. Ryerson & Son.

16th & Rockwell Str.

3 Duris

Reikalingas vienas geras kriaucius ir vienas "bushelmanas" gera užmo-kestis geram kriauciu, atsišaukite:
ROSELAND PEOPLES TAILOR
10715 Michigan Ave.

Paleiskau Brolius Pranciškus ir Kazimierą Simanavičius, jie prieš karą gyveno Amerikoje vienas Illinois valstijoje o kitas Pensilvanijoje. Jie patys ar kas apie juos žinote kur jie gyvena prašom atsilepti šiuo antraščių:
Antanui Simanavičiui
Raseinių paštas,
Simkaičių Valčiū, Blijodžių kaimas, LIETUVA.

Garage ant-pardavimo 75x120 77 gatvės. 60 automobilių vietos. 4,000 mėnesinis įplaukas galima pateikti turtu per keleto metų. Galima pradėti su 10,000, labai gerai vietoj. Atsišaukite asabiškai ar Laišku
P. A. Mapeika
7711 S. Morgan St.
Tel. Yards 1138 Central 45

Parsiduoda murinis namas dviejų patalynių, lietuvių apgyventojai vietoj. Ant antrą lubų trims mažoms šeimynoms, o apačioj kokiam nors bignui. Prie namo yra garadžia 2 automobiliams. Del informacijų kreip-kites:
"Draugas" Publ. Co.,
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

Dr. M. Stupnicki
3107 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Telefonas Yards 5032
Valandos: — 8 iki 11 ryto:
5 po pietų iki 8 vak. Nedėlio-mis nuo 6 iki 8 val. vakare.

EATONIC
FOR YOUR STOMACH'S SAKE
Po valgių neužmiršk, kad geriausias valstas tavo skilviui yra EATO-NIC. Prašalima visus neaugumus suvirškimo, o tas reikšia, kad reikia pamėginti vieną. Parduodama pas visus aptiekorius.

V. W. RUTKAUSKAS
ADVOKATAS
Ofisas Didiemstij:
29 South La Salle Street
Kambaris 324
Telefonas: Central 6390
Vakarais, 812 W. 33rd St.
Telefonas: Yards 4681

PRANEŠIMAS
Dr. M. T. STRIKOL'IS
Lietuvės Gydytojas ir Chirurgas
Porkella ofisą i People Teatrą
1616 W. 47th St. Tel. Boul. 160
Valandos: 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak. Nedėl. 10 iki 12 ryte.
Res. 2014 W. 48rd Street.
Nuo ryto iki piet.
Tel. McKinley 263

J. P. WAITCHES
ATTORNEY AT LAW
LIETUVIS ADVOKATAS
Val. Vakarais 7 iki 9.
Nedėliomis 11 iki 1.
4509 S. Ashland Ave. Chicago, Ill.
Phone Yards 1053

Resid. 1139 Independence Blvd.
Telefonas Van Buren 294

DR. A. A. ROTH,
Rusų Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moteriškų, Vyriškų
Vaičių ir visų chroniškų ligų
VALANDOS: 10—11 ryto 2—3 po
pietų, 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 d.
Ofisas 3334 So. Halsted St. Chicago
Telefonas Drovers 9633

Lietuvos Misijos Adresas:
257 West 71 str., New York

Pranešimas Ciceriečiams!!

Bus Rodomi

PAVEIKSLAI

Tie paveikslai yra atvežti iš Lietuvos, ju yra 150. Pamatysite savo gimines, miestus, Kauna ir Vilnių ir Lietuvos kareivius ir visokius atsitikimus Lietuvoje. Paveikslai bus rodomi

Rytoj, Petnyčioj, Spalio 8tą d.

Šv. Antano Parapijos Šventainėje, Po Pamaldų.

Visi Ciceriečiai esate kviečiami ant šių paveikslų rodytus, kas neatsilankysite galėsitės. Naudingiau bus ateiti pažūrėti šiu paveikslų negu ant kokių kitų teatrų kur yra mokoma po \$1.00 arba 50c. o čia bus tikrai didelėmis 25c. mažėmis 10c.
Visas pelnas skiriamas Lietuvos Laivams Išgavimui.
Kviečia viaus
CICERO STOTIES VALDYBA.

DIDELI IR MAŽI SKYRIAI

KUOMET telefono sistema auza tuomet ir didinasi iškaščiai užlaikymo.

Kuomet sistema turi mažai prenumeratorių tuomet šaukimu yra mažiau ir operavimo iškaščiai daug mažesni. Nes prenumeratoriai randasi arti skyriaus, dratai daug trumpesni ir daug mažiau jie atsieina.

Kuomet prenumeratoriai skaičiuoja didinasi, šinoma tuomet reikia daugiau darbininkų. Kuomet reikia samdyti daugiau darbininkų tuomet šinoma iškaščiai didinasi. Dideliuose skyriuose kaip randasi linijū kurios yra net mylia kelio tolimo nuo paties skyriaus, tuomet ilgesni dratal reikia tiesio tie brangiai atsieina.

Tuomet ir pati centralinė ofisa reikia didinti nes pritrūksta vietos, po-žeminiai kabeiliai turi būti patiesti, ir viršutiniai dratal sudėti. Juo platesnis patarnavimas juo daugiau kainuoja.

CHICAGO TELEPHONE COMPANY

LIETUVIS

Vaistininkas A. BELSKIS nupirko Bischoff'o Aptieką

1900 South Halsted Street

Patarnavimai bei patarimai teisingai suteikiami.

Tel. Canal 114

Šiadien Tai Prasideda Metiniu
Sukaktuvių Šventės Savaitė nuo
SPALIO 6-13 DUODAMA

DYKAI DOVANOS

kiekvienam žmogui, kuris atidarys Naują Taupymo Accountą šiame stipriame Banke. Jeigu jau turi atidarys, tai atidarykit bent kuriam nariui savo šeimynos.

Bankas atdaras Panedėliais ir SereDOS vakarais ir visą dieną.
Subatomis iki 8 val. vak.

CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANK
1112 WEST 35th STREET
Turtas \$6,500,000.00
VALSTIJINĖ BANKA

LIETUVOS PREKYBOS IR PRAMONES BANKAS

ir jo skyriai

Vilniuj Panevėžij Šiauliuos Raseinius
Liepojuj Klaipėdoj Marijampolėj Virbalyje
kognrečiausia išmoka pinigus pasiūstus per savo AGENTURĄ NEWARKE. Kol žemas auksino kursas, dėk pinigų L. P. P. Bankan. Ten gausi

7% padėjus 2 metams
5% " 1 "
3% " neapribuotam laikui.

Pinigus pasiuntimui priima ir informacijas/apie susidėjimą banke duoda Banko agentūros vedėjas

M. NARJAUSKAS

747 BROAD STREET, NEWARK, N. J.

LIETUVOS KARIUOMENES

PAVEIKSLAI ANT DROBES

LIETUVOS LAKUNAI, ARTILERISTAI, INZINERIAI, PESTININKAI, RAITELIAI IR KITI TĖVYNĖS GYNĖJAI BUS RODOMI SEKANCIOSE VIETUOSE:

Spalio 7 d., Šv. Antano Par. Svet., Cicero, Ill.
Spalio 8 d., Šv. Antano Par. Svet., Cicero, Ill.
Spalio 11 d., Šv. Jurgio Parap. Svet. ant Bridgeporto.
Pradžia 8:00 val. vakare

Paskutinė proga Chicagočiams matyti Lietuvos paveikslus ir išgirsti neperseniai iš Lietuvos sugrįžusio Vinco Vaško pranešimus. Nepraileiskit šią progą.

CHICAGOJE.

KATALIKISKOS SVENTES.

Penktadienis, Spalis 8 d., Šv. Brigita.
Šeštadienis, Spalis 9 d., Šv. Dioniz.

SUIMTA TĖVAS SU DVIEM SUNAIS.

Visi trys plėšikai ir vagys.

New City policijos nuovados vyrai užpraėtę nakti vieną gatvaitę Town of Lake atrado mirtinai pašautą 17 metų Frank Ziniewicz. Mirė jis paimtas ligoninė. Prieš mirstiant pasisakė pats pasišoves netyčiomis.

Policija, nepasitikėdama tuo žpaznimu, pakilo medžioklėn. Veikiai suareštuotas Stanley Krawczyk, 4755 Justine gat., ir jo du sunu, Joseph ir Stephan, vienas 17, kitas 16 metų.

Pranešta, jog Krawczyk prisidėjęs prie pašovimo Franko Ziniewicz.

Krawczyk su savo dviem sunais ir su Ziniewiczui apvogę vienus namus. Sugrįžę visi su grobiu — laikrodėlių, žiedų, revolverių ir tt., Krawczyk pošiurėlin ir tenai norėję pasidalinti pavogtus daiktus. Krawczyk, vartydamas vieną revolverį netyčiomis pašovęs Ziniewiczą.

Pašautąjį su savo sunais jis nuvilkęs vieno gydytojo ofisui. Bet gydytojas liepęs jiems kreipties į policiją. Tuomet jie Ziniewiczą išnešę gatvaitėn ir palikę.

Tai viskas.

Matyt, Ziniewicz pašautas dėl nepasidalinimo pavogtų daiktų.

Tokį tėvą reikėtų padėti kokią nors muziejūn.

AUTOMOBILIŲ AUKOS.

Vakar nuo automobilių trys žmonės žuvo ir keletas sužeistų.

Žuvo: John Kluch, 9 metų, 3522 No. Halsted gat.

Stanley Krol, 5 metų, 2003 West 20 gat.

Mrs. M. Gabriel, 61 metų, 3539 Princeton ave.

Sužeista:

Gust Nichols, Miss Marie Kastus ir James Suchy.

TURI BUT NUGALABINTA 10 ŽMONIŲ.

Tomis dienomis Chicagoje pagal teismų nusprendimo turi but nugalabinta 10 piktadarių. Aštuni iš jų tur but pakarti Spalių 14 ir du kitu Spalių 15.

Gal kai-kuriems iš jų bus prailginta gyvybė, duodant progos išsisukti mirties bausmės.

Chicago dar pirmą kartą susilaukė tokio indomaus reikardo. Nestebėtina. Nes čia pilna galvažudžių ir visokių rūšių piktadarių.

DIDŽELNIAI PAŠAUKTI PRIEŠ "GRAND JURY."

Grumojama jiems bausmėms.

Chicago federalio distrikto prokuroro pasidarbavimu prieš federale "grand jury" pašaukiami Illinois ir Indiana anglekasių operatoriai (vedėjai), kurie intariami didžiapielniavime pardavinėjant anglis.

Vakar buvo išklausinama keletas anglų pirklių. "Grand jury" tikslas — patirti, kiek už anglis ima apertoriai ir kaip daug anglys pabrangsta, kol jės patenka suvartotojui.

Sakoma, jei tik bus susekta, kad operatoriai ir pirkliai didžiapielniauja, tuojais jie už tai busią paduoti teisman ir kuoasčiausiai nubauti už išnaudojimą žmonių.

Iš pat pavasario eukrus buvo labai pabrangęs. Federale "grand jury" patraukė teisman apie 40 eukraus pirklių didžiapielnių.

Po to distrikto prokuroras kelis kartus buvo paskelbęs, jog prieš juos veikiai prasidėsiančios bylos. Už keleto mėnesių sueis metai, kaip tai visai kombinuojama. Ir ligšiol visi tie didžiapielniai poseno-vei didžiapielnianja.

Gaila būtų laiko ir lėšų, jei taip turėtų įvykti ir su angliais didžiapielniais.

IŠ EZERO IŠIMTAS ŽMOGAUS LAVONAS.

Policija iš ežero ištraukė lavoną. Pasirodė, jog lavonas yra buvusio Great Lakes apdrandos kompanijos viršaičio Andrew C. Mack, 40 metų.

Pirm kelių mėnesių Mack iš paminėtos vietos buvo rezignavęs ir pirm kelių dienų praužvęs.

Pražuvėlio moteris sako, jog jos vyras gavęs grumojančių laišku iš Detroito nuo juodrankių. Bet mažai atkreipęs į tai domos.

Policija nuomoniauja, jog Mack busias nužudytas.

Mrs. Mary Gabrieli, 61 metų, mirė ligoninėje nuo smarkaus pažeidimo susidaužus dviem automobiliu.

A. + A.

JUOZ. NARMONTAS

49 metų amžiaus mirė Spalio 6, 1920 m. išryto. Palaidojimas bus Subatoj, Spalio 9, 1920, 8:30 val. išryto Aušros Vartų parapijos bažnyčioj, o iš ten į šv. Kazimiero kapines.

Kviečiame gimines ir pažįstamus dalyvauai laidojime.

Nuliude 2 sunai ir 5 dukters, vyriausia 19 metų jauniausia 6 metų.

PAKVIETIMAS.

Gerbiamiems Kunigams.

Kunigų Vienybės Chicago apskričio mėnesinis posėdis bus pirmadienijje 11 Spalio 2:00 valanda po pietų "Draugo" redakciyje 2334 South Oakley ave. Chicago, Ill. Pranešdamas tą su pagarba Gerbiamiems kunigams nuoširdžiai kviečiu atsilankyti. Reikės apsvastyti pranešimą gautą iš rytų ir kitus dalykus.

Kun. Pranciškus Bučys.

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ KOLONIJŲ.

IŠ BRIDGEPORTO.

Liet. Vyčių 16 kuopa nutarė atspaudinti naują kuopos knygyno katalogą. Tat šiuo kreipiu domę ty, kurie turi paėmę skaitymui knygy iš L. Vyčių 16 kp. knygyno, kad malonėtų gražinti. Knygygas atdaras kiekvieno trečiadienio vakare nuo 8 iki 10 valandai. Katrie esate išvažiavę kitan miestan, prašau knygas paštu atsiųsti sekančiu adresu: P. K. Gritėnas, knygyus, 901 W. 33rd St., Chicago, Ill.

P. K. Gritėnas.

CICERO, ILL.

Ketvirtadienij, Spalio 7 d., Šv. Antano parapijos svetainėje, vakare kalbės p. V. Vaškas ir rodys paveikslus iš mūsų tėvynės, Lietuvos.

Pr.

IŠ BRIDGEPORTO.

L. D. S. 29-tos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 7 Spalio, 1920 m., tai yra ketverge, 7:30 val. vak. Švento Jurgio par. svetainėje.

Visi nariai yra kviečiami atsilankyti, nes yra daug dalykų aptarti.

J. A.

SVARBU S. L. R. K. C. APS. NARIAMS.

Sekmadienij, Spalio 10 d., š. m., Šv. Jurgio parapijos svetainėje, 4 valanda po pietų įvyks S. L. R. K. A. Ch. Aps. poseiminis susirinkimas. Kaip kam gal ir įstaba, kodėl taip ilgai susirinkimas nebuvo šaukiamas. Bet tas atsitiko tūn priežasčių delei.

Taigi, visus Chi. Aps. delegatus kviečiame susirinkti. Daug turime aptarti svarbių dalykų.

Kviečia Aps. Valdyba.

L. G. D.

Lietuvos Gelbėjimo Draugijos Centro Sekretorius Dras A. Graičūnas kviečia visus tos draugijos skyrius, kad šauktų nepaprastus susirinkimus, rinktų kolektoarius ir juos siųstų per žmones rinkti aukų Lietuvos kareiviams. Surinktuosius pinigus reikia siųsti per draugijos centrą.

TAUTOS FONDO VALDYBOS ANTRASAI.

Jo Eminencija James Cardinal Gibbons, Honorary President, Baltimore, Md.

Kun. K. Urbanavičius pirm. 50 West Sixth Street, South Boston, Mass.

Kun. M. A. Pankus, vice-pirm. 443 Park Avenue, Bridgeport, Conn.

S. Rutkauskaitė, vice-pirm. 602 South Street, Mahanoy City, Pa.

K. J. Krušinskas, sekret. 222 South 9th Street, Brooklyn, New York.

Baltus V. Vaišnoras, išl. 1514 Carcon Street, Pittsburgh, Pa.

Kun. F. Kemėšis, išdo globėjas 381 Westminster Street, Detroit, Mich.

Kun. J. J. Kaulakis, išd. glob. 324 Wharton Street, Philadelphia, Pa.

Paprastas BALIUS!!

DRAUGYSTĖS ŠV. ANTANO IŠ PADVOS
Nedėlij Spalio (October) 10, 1920 M.
Jono Šalčio Svet. 1837 W. 14 Street Cicero, Illinois.
Pradžia 5 val. vak. Įžanga 35c. Ypatai
Nuoširdžiai visus kviečiame atsilankyti.
KOMITETAS.

LAIKAS BRANGUS TAUPINK PINIGUS

3-čia Serija atsidarė Spalio (October) 6-ta, 1920

D. L. K. Vytauto Skolinimo ir Budavojimo Draugijos

Ežerskio Salėje, 4600 S. Paulina Street
Ofisas atdaras kas Sereda 8-ta val. vakaro.

Akcijos kainuoja 12½c.-25c.-50c. ir \$1.00. Mokame 4% už kožna 1.00. Klesos "D.". Skoliname pinigų del pirkimo namų.

Jau Atspausdinta Ir Parsiduoda

neapsakomai naudinga dvasiško turinio knyga

"Apie Kristaus Sėkimą"

Audeklo apdar. \$1.20

Kailio apd. (auk.) \$1.80

Genama "Draugo" Knygyne

2334 So. Oakley Avenue
Chicago, Ill.

DR. S. BIEZIS.

LIETUVIŠKŲ GYDYTOJŲ IR CHIRURGŲ
2201 West 22nd Street
Tel. Canal 6223
Res. 3114 W. 42nd Street
Tel. McKinley 4988

MUZIKA

LIETUVIŠKŲ SOKIŲ GAI DOS
VISOKIEM INSTRUMENTŲ
Taip-gi parduodam styginius ir pučiamus instrumentus.
Reikalaukite katalogo.
V. NICKUS,
10808 So. Wabash Avenue

PIRMAS ŠIO SEZONO

Liet. Vyčių Chicago Apskričio Choro

VAKARAS--BALIUS

Ned., 10 Spalio-Oct., 1920 m.

Bohemian-Slay.-Am. Hall
1436 W. 18th St.

Pradžia 7:00 val. vakare

Šitas nepaprastas vakaras bus pamargintas žavėjančiomis dainelėmis. Po trumpo bet labai indomaus programo bus visokie šokiai iki velyvos nakties. Visus širdingai kviečia ateiti ir užmiršti savo vargelius

SKAITYKITE IR PLATINKITE "DRAUGĄ"

Kokią Kalėdų Dovaną Pasiųsi Savo Mylimiems Lietūvon?

Pinigai Jiems Tai Brangiausia Dovana!

Tai-gi nieko nelaukdamas tuojais pasiųsk savo seniems tevukams, brolukams, sesutėms ir giminėms kurie iš po karo nuvarginti laukia tavo pagalbos. Tau tie keli doleriai nieks, o jiems didele pagelba ir džiaugsma suteiks.

Piningus siųsk per LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVE, kuri atidare savo skyrių CHICAGOJ. Per šį skyrių taip-pat galima pirkti laivakortes, siųsti daiktus Lietūvon. Taip-gi persiųsti piningus padėjimui Lietuvos Bankose:

Piningai padėti ant neapribuoto laiko 100 auksinu moka 3%
Piningai padėti ant vienu metu laiko 100 auksinu moka 5%
Piningai padėti ant dviejų metu laiko 100 auksinu moka 7%

Važiuojantiems Lietūvon parupiname pasportus ir kitus reikalingus dokumentus teisingai ir sąžiniškai. Už darba garantuojame.

Lithuanian Sales Corporation

Main Office
414 W. Broadway
So. Boston, Mass.

Chicago Branch Office
3249 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

VALANDOS: Kasdiena nuo 9 val. ryto iki 6 vakare. Utarninkais, Ketvergis ir Subatomis nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakare.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ CHICAGOJE

NEMOKĖSI PINIGUS BEREIKALO
Musų krautuvė—viena iš didžiausių Chicagoje
Parduodame už žemiausią kainą, kur kitur taip negausi.
Mašinėlių laiskams drukuoti ir ofiso darbams yra naujesios mados. Užlaikom visokius laikrodžius, žiedus, žliubinius ir deimantinius; gramafonus lietuviškais rekordais ir koncertinių geriausių, armonikų rusiškų ir prusiškų išdirbyčių. Balalaidų, gitarų ir smuikų, kokių tik reikia. Dirbame visokius ženklius draugystėms, taisome laikrodžius ir muzikališkus instrumentus atsakančiai.

Steponas P. Kazlawski
4632 So. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas: DROVER 7309